informace

SČF

ZPRAVODAJ SVAZU ČESKÝCH FILATELISTŮ

Číslo 2/2017

Přípravy výstavy PRAGA 2018 pokračují

Záběr z posledního jednání předsednictva SČF: mládí a elán plus zkušenosti a rozvaha. Zleva Josef Chudoba, Michal Musil, Vít Vaníček a Vladislav Beneš. *Foto: Josef Šolc*

Po uzavřených smlouvách se Světovou filatelistickou federací (FIP) a s pražským Kongresovým centrem Clarion (dějištěm výstavy) byla v prosinci 2016 podepsána licenční smlouva, podle které Česká pošta získala právo umístit na nové poštovní známky logo Světové výstavy PRAGA 2018. První známka s logem výstavy – s vyobrazením Korunovačních klenotů – tak mohla být vydána již 20. ledna 2017. V lednu byla také podepsána smlouva s významným německým aukčním domem Christoph Gärtner (C.G.), který se stal hlavním filatelistickým Partnerem výstavy. Dále jednáme o rozšíření spolupráce s Českou poštou a Poštovním muzeem, Poštovní tiskárnou cenin, Muzeem Mucha, s Ministerstvem kultury a s magistrátem hlavního města Prahy. Podporu výstavě ve velkém předstihu vyjádřili udělením záštity ministr zahraničí ČR a pražská primátorka.

Byly spuštěny a úspěšně fungují webové stránky výstavy v české a anglické verzi na adrese www.praga2018.cz s odkazem na všechny dosavadní partnery. Tím mají všichni členové SČF i laická veřejnost doma i v zahraničí dostatek průběžných informací o postupu probíhajících příprav.

Na základě článků informujících o možném finančním a organizačním zapojení fyzických i právnických osob a členství v Klubu PRAGA evidujeme již desítky poslaných finančních příspěvků v hodnotě téměř 100.000 Kč a první nabídky na práci dobrovolníků. Ukazuje se, že mnoho filatelistů v ČR pořádání světové výstavy vítá, přeje si úspěšný průběh její přípravy a je ochotno pro její úspěch něco udělat. Důvěra oficiálních míst i filatelistické veřejnosti je o to cennější, že do otevření výstavy zbývá ještě téměř jeden a půl roku. Všem dárcům a podporovatelům proto děkujeme a věříme, že PRAGA 2018 uspokojí jejich očekávání.

Na základě mnoha pozitivních ohlasů k uspořádání světové výstavy ke 100. výročí vzniku Československa, vydání prvních čs. poštovních známek a konci první světové války a ke 25. výročí vzniku České republiky jsme v únoru vydali první leták se základními údaji o výstavě. K dispozici je webových stránkách výstavy v českém a anglickém jazyce, nově i na zadní stránce obálky březnového čísla časopisu Filatelie.

V zahraničí již byla zahájena intenzivní propagační kampaň německým aukčním domem C. G. vlastními tiskovými a propagačními materiály, bez finančního dopadu do nákladů chystané výstavy.

Na propagaci v zahraničí navazuje v České republice reklamní využití nejslavnějších známek světa, Mauritiů Post Office – červeného a modrého, a legendárního dopisu s dvojicí červených Mauritiů adresovaného do Bombaje, pocházejících ze sbírky českého majitele, které mají být na výstavě představeny veřejnosti – a to poprvé v historii společně. Na základě souhlasu s jejich reklamním využitím jednáme s Českou poštou o vydání známky k výstavě s vyobrazením právě tohoto modrého Mauritia. Ten byl bezmála před půl stoletím na výstavě v Belgii vyhlášen jako nekrásnější exemplář svého druhu nacházející se tehdy v soukromé sbírce. Sám jeho „rodokmen" je zajímavý – až do počátku 20. let minulého století byl součástí sbírky „Krále filatelistů" Filipa Ferraryho, od jehož smrti nás tento měsíc dělí právě sto let (zemřel 20. května 1917). Ferrary (podepisoval se s „y" na konci příjmení, na rozdíl od své rodiny, která se psala s „i") sice vybudoval největší a nejhodnotnější sbírku známek poštovních známek v historii, jeho osobní život však nebyl příliš šťastný. Přispěla k tomu skutečnost, že v době dospívání se dozvěděl o svém nemanželském původu – skutečným otcem byl Emanuel de La Renotiére von Kriegsfeld, pocházející z Olomouce. Ten později Filipa Ferraryho adoptoval a on přijal jeho příjmení ke svému dosavadnímu. „Král filatelistů" a světoobčan Filip Ferrary měl tedy po otci kořeny v Českých zemích (což je málo známá a zdůrazňovaná skutečnost) a potomci této rodiny u nás žijí dodnes.

Dalším emisním počinem v souvislosti s výstavou by mělo být vydání aršíku s vyobrazením slavného dopisu do Bombaje s dvojicí červených Mauritiů Post Office, který byl v šedesátých letech minulého století vyhlášen nejdražším předmětem v našem oboru všech dob. Část nákladu aršíku by mohla být přímo na výstavě opatřena přítiskem provedeným historickým tiskovým strojem, zapůjčeným Poštovní tiskárnou cenin, která je jedním z partnerů výstavy. Návštěvníci by tak jako v minulosti na výstavách PRAGA mohli získat jedinečnou filatelistickou upomínku.

Zmíněné známky a dopis jsou světoznámými raritami a nejslavnějšími objekty svého druhu, což vzbudilo oprávněný zájem sdělovacích prostředků. Pro Svaz českých filatelistů je to mimořádná příležitost podpořit zájem o sbírání známek a o návštěvu výstavy, a tím i o členství v SČF a jeho klubech a odborných společnostech.

O velkém zájmu filatelistických svazů a asociací celého světa pak svědčí i pokračující nárůst jmenovaných národních komisařů. Za organizační výbor výstavy byl národním komisařem SČF jmenován Bedřich Helm.

Další novinky z průběhu příprav výstavy zveřejňujeme průběžně na její webové stránce a samozřejmě o nich budeme informovat i v dalším čísle našeho zpravodaje Informace SČF.

Vít Vaníček, místopředseda SČF a předseda Organizačního výboru výstavy PRAGA 2018

Česká pošta
POŠTOVNÍ MUZEUM
PTC PRAHA
Clarion Hotel CHOICE HOTELS
C.G. Auctions
Main Sponsor & Official Auctioneer

ÉDITORIAL

Nikdo to nemá lehké, vážení přátelé, dokonce ani náš oblíbený sběratelský obor – filatelie! Také on musel projít mnohým nepochopením a ústrky, než se v jednu dobu stal nejrozšířenějším koníčkem. Začalo to už hledáním odpovědí na otázky okolo vzniku první poštovní známky, bez níž by naše záliba v dnešní formě nevznikla, nebo by měla jen podobu bádání o poštovní historii. Záhy se objevily pochybnosti o tom, kdo, jak a kdy přišel s tím či oním nápadem, vedoucím nakonec ke vzniku známky, kdo byl odmítnut úřady a kdo byl vyslyšen, atd.

Dalším nelehkým problémem bylo samotné hledání názvu pro tuto novou, poměrně rychle se rozmáhající „mánii". Zprvu se totiž hovořilo o „timbrománii", tedy o jakémsi druhu známkového šílenství, což pro tehdejší první sběratele nebylo zrovna lichotivé. Dnes termín „filatelie" připisujeme Pařížanovi Georgu Herpinovi, který ho použil v listopadu 1864 v časopise Le Collectionneur to Timbres-Poste (Sběratel poštovních známek).

A jak už to bývá, nepřijali filatelii všichni lidé s nadšením, jak bychom se snad my „skalní" příznivci domnívali. Ze široké škály příkladů jsem si pro vás vybral jeden, na který jsem narazil při svém studiu. Pro jistotu ho uvedu s plným bibliografickým údajem, aby si snad náš sympatický předseda OLYMPSPORTU kolega Petrásek nemyslel, že si vymýšlím: SOKOLSKÉ BESEDY, list dorostu Československé obce Sokolské, roč. XXII, čís. 5/ 1.5.1928. Tam čteme v Listárně redakce názor: „Dorostenec Jirka: Sbírání poštovních známek není sport. Já to nepokládám za práci důstojnou československého jinocha, neřku-li muže. Dětem to neškodí."

Josef ŠOLC, šéfredaktor INFORMACÍ SČF, jos.solc@email.cz

SLOVO TAJEMNÍKA SČF

Vážení kolegové, vážení přátelé!

Další rok je už v plném běhu a já v skrytu duše doufám, že si funkcionáři jednotlivých KF dali do něj dobrá předsevzetí. Jedním z nich by mohlo být plnění základních informačních povinností vůči SČF. V poslední době se nám na sekretariátu totiž stává, že se telefonicky ozývá ten či onen člen, který je v našich seznamech veden jako předseda, hospodář či jednatel příslušného KF, proč mu posíláme nějaké informace či požadavky, když už několik let funkci nevykonává. Sekretariát SČF přitom může pracovat jen s údaji, které od jednotlivých KF má. A pokud si KF zvolí nového předsedu nebo jiného funkcionáře a o této „drobnosti" neinformuje sekretariát SČF, nelze se divit, že pak kontaktujeme nepravé lidi.

Obdobné je to v oblasti dokumentů pro odběr novinek. Podpis nové smlouvy s Českou poštou ukázal, že řada ručitelů už není mezi námi, a to i několik let, někteří zase netušili, že jsou uváděni jako ručitelé, atp. Nelze se proto divit, že vzhledem k takovému nepořádku na straně některých KF bylo nutné sáhnout k požadavku na ověřené podpisy (neověřenými se v případě soudního řízení soud vůbec nezabývá a jsou de facto bezcenné). A najednou nastaly problémy. Je tedy nutné, aby KF měly základní administrativní dokumenty v pořádku, jinak se vnáší nepořádek do celého SČF.

Julius CACKA, tajemník SČF

Vedení SČF nás kluby finančně nepodporuje…

Při návštěvách v klubech filatelistů, které jsem absolvoval jako tajemník SČF, jsem s překvapením zjistil, jaké nesmysly až dezinformace se mezi našimi členy mohou šířit o činnosti vedení našeho svazu. Pokusím se proto některé uvést na pravou míru.

Především nelze souhlasit s tvrzením, že „centrála" finančně či materiálně nepodporuje činnost jednotlivých KF. Bohužel, tento názor tlumočí i někteří hospodáři klubů. Jak je tomu ale doopravdy? Od roku 2002 existuje smlouva mezi SČF a Českou poštou o dodávce novinek členům našeho svazu. Rád bych podtrhnul „mezi SČF a Českou poštou", nikoli, jak se někteří mylně domnívají, na základě nějaké smlouvy mezi jednotlivými KF a ČP. Na základě této „svazové" smlouvy poskytuje ČP jistý rabat. Za období 2012-16 činil v průměru více než devět set tisíc (!) korun ročně. Rozhodnutím vedení SČF byla a je celá tato částka převáděna v odpovídajícím poměru jednotlivým KF, a nikoli do pokladny SČF. Je pochopitelné, že klub, který odebírá více novinek, dostává větší částku, zatímco ti, kdo novinky neodebírají, nedostávají z této částky nic. Jednoduchou matematikou lze zjistit, že za dosavadní období platnosti uvedené smlouvy bylo na kluby převedeno přibližně 14,5 milionu Kč! Pro srovnání – Světová výstava poštovních známek PRAGA 2018 má rozpočet zhruba poloviční.

Další částka, kterou SČF uvolňuje pro potřeby členské základny, jsou dotace na pořádání soutěžních výstav, řádově ve výši 50.000 Kč na výstavu. Vedení SČF je přesvědčeno, že žádná soutěžní výstava v posledních minimálně pěti letech nebyla prodělečná. Jinými slovy případný zisk z výstavy zůstal příslušnému klubu a předsednictvo SČF nikdy nepožadovalo, aby tento „přebytek" odešel zpět SČF, i když výstava byla pořádána pod hlavičkou svazu. Takže další způsob nepřímé finanční dotace ze strany SČF. A opět nejde o malé částky.

Dotací členské základně je i doprava výstavních exponátů na výstavy v zahraničí. Národní komisař je tam dopraví, aniž by vystavovatel za dopravu uhradil jedinou korunu. Stačí se podívat do příslušného ceníku, aby se zjistilo, kolik by vystavovatele stálo např. zaslání exponátu v hodnotě pouhých 100.000 Kč například do Indie prostřednictvím DHL. A to nepočítám Ata karnet. To, že značná část členů SČF nevystavuje, není argument. Ve vystavování nikdo nikomu nebrání, naopak. Pokud se ale někdo věnuje pouze „shromažďování" a výše uvedenou možnost nevyužívá, je to pouze jeho rozhodnutí.

Další nepravda, která je mezi některými členy zakořeněna, je tvrzení „platíme příspěvky Pražákům, aby mohli jezdit za svazové peníze po výstavách a do zahraničí". Takže opět trochu reality. Funkcionáři SČF opravdu jezdí po výstavách, a dokonce i do zahraničí. Ovšem nikoli za členské příspěvky, ale jako jurymani, národní komisaři či členové skupiny expertů (pokud je u dané výstavy zřízena). Náklady s tím spojené z rozhodující části nese ten, kdo je na danou akci pozval, tedy organizační výbor konkrétní výstavy. Nikoli SČF a nikoli za „členské příspěvky". A všichni tito zástupci SČF do uvedených akcí investují značné množství vlastních peněz, protože existují vedlejší výdaje, které jim nikdo – a toto slovo bych rád podtrhnul – neuhradí. Uvedu příklad z vlastní praxe.

Jako národní komisař na výstavě ANTVERPIA jsem z vlastních prostředků uhradil skoro 14.000 Kč. Matematika je jednoduchá. Vzdálenost Praha-Antverpy se výrazně liší od vzdálenosti např. Praha-Jihlava, a jel jsem ji s přenocováním za své, tam i zpět. Cestovní pojištění opět na moje náklady. V kufru auta exponáty za více jak 8 milionů Kč, takže připojištění zavazadel opět za vlastní. Abych mohl auto v klidu opustit aspoň na WC, musel jsem vzít s sebou doprovod. Já na WC, doprovod hlídal auto a oněch 8 milionů, pak jsme se vystřídali. Totéž, když jsem se chtěl v poledne zastavit na jídlo. Je pochopitelné, že veškeré náklady na doprovod jsem opět hradil ze svého. Takže takto si funkcionáři svazu jezdí „za členské příspěvky členů svazu" na výlety…

Julius CACKA, tajemník SČF

Usnesení 5. schůze předsednictva SČF,
konané v sobotu 18. března 2017 v Domě filatelie, Klimentská 6, Praha 1

Přítomni: Beneš F., Cacka, Helm, Chudoba, Kunc, Maleček, Musil, Müller, Münzberger, Okáč, Svoboda, Šolc, Töpfer, Vaníček.

Omluven: Fencl.

Hosté: Beneš V., Schindler (oba za RK SČF).

Služba sekretariátu: Hanzlová.

Předsednictvo SČF schválilo:

1. Návrhovou komisi: Beneš F., Helm, Svoboda, a ověřovatele zápisu: Cacka, Vaníček.
2. Program schůze dle pozvánky (v příloze).
3. Výsledky hospodaření SČF za rok 2016.
4. Konečný návrh rozpočtu SČF na rok 2017.
5. Materiál „Pracovní náplň sekretariátu SČF".
6. Směrnici SČF pro správu dokumentů.
7. Organizační pokyn (č. 1/2017) „Podpisové kompetence SČF".
8. Udělení svazových vyznamenání (v příloze).
9. Termíny svých příštích zasedání v roce 2017 (24.6. a 2.12. v Domě filatelie, 9.9. na veletrhu Sběratel).

Předsednictvo SČF vzalo na vědomí:

1. Zprávy předsedy, obou místopředsedů a tajemníka SČF o jejich činnosti od 4. schůze P-SČF.
2. Informaci tajemníka SČF o splnění všech úkolů schválených 4. schůzí P-SČF.
3. Informaci předsedy OV výstavy PRAGA 2018 o stavu jejích příprav.
4. Informaci OV výstavy Jihlava 2017 o stavu jejích příprav.

Předsednictvo SČF ukládá:

1. W. Müllerovi, aby zajistil zpracování nového samostatného Výstavního řádu a nové samostatné Směrnice pro hodnocení soutěžních exponátů.
2. Správci webových stránek SČF, aby zařazoval aktuální informace o stavu příprav výstavy Praga 2018 a zveřejnil na ní loga jejích partnerů.
3. Předsedovi Výstavní komise SČF, aby provedl průzkum, jaké způsoby zasklívání výstavních rámů používají partnerské svazy v zahraničí (výhody, nevýhody, cena).
4. M. Musilovi, aby dopracoval Směrnici o nakládání s výstavním zařízením SČF a rozeslal ji členům P-SČF mailem – termín do 31.3.
5. Všem členům P-SČF, aby odevzdali tajemníkovi SČF upřesněné rozpracování úkolů na období 2016-2020 za které zodpovídají v rámci P-SČF. Toto rozpracování musí mít podobu kontrolovatelného plánu práce – termín do 30.4.
   Tajemníkovi SČF, aby shrnul uvedené podklady do jednotného plánu práce P-SČF a předat tento návrh elektronicky jednotlivým členům P-SČF k případným připomínkám – termín do 30.5.
   Všem členům P-SČF, aby předali případné připomínky k tomuto materiálu S-SČF k zapracování do konečné podoby plánu práce – termín do 7.6.

Předsednictvo SČF jmenovalo:

1. B. Helma národním komisařem pro výstavu Praga 2018.
2. Na návrh komise jurymanů SČF jury na všeobecnou výstavu poštovních známek Jihlava 2017 ve složení: W. Müller (předseda), Z. Okáč (tajemník) a členové J. Cacka, M. Černík, L. Kunc, J. Oško, J. Sedlák, J. Šilhan.
3. Na návrh Komise znalců SČF zkušební znalce SČF (pro uvedené obory) – Radomil Květon (Rakousko do roku 1918; ČSR 1920-39), Jiří Majer (Pošta čs. vojska v Rusku 1914-20), Václav Šedivý (Polsko do r. 1939; Jugoslávie 1918-39).

Předsednictvo SČF pověřilo:

1. B. Helma zorganizováním pracovní schůzky se zástupci ZSF ve věci sladění výstavních řádů, s cílem vzájemného uznávání kvalifikace soutěžních exponátů – termín do 24.6.
2. J. Šolce a S-SČF vypracováním článku do Informací SČF o svazových vyznamenáních a podmínkách jejich udělování – termín do 24.6.

Předsednictvo SČF žádá:

1. Všechny členy SČF a její ZOJ, aby podle svých možností zveřejňovali informace o chystané Světové výstavě poštovních známek PRAGA 2018.

Zapsali: Beneš, Helm, Svoboda.

Ověřili: Cacka, Vaníček.

Příloha: Vyznamenání členů SČF.

Vyznamenání udělená předsednictvem SČF

Předsednictvo Svazu českých filatelistů schválilo na své schůzi 18. 3. 2017 vyznamenat na základě návrhů z klubů, z odborných společností i svých následující jednotlivce a kolektivy za jejich vynikající práci a přínos pro českou organizovanou filatelii:

Zápis do Pamětní knihy SČF

Josef Běloubek, KF 04-14 Litoměřice;
Valentin Schiebel, KF 06-022 Brno.

Cena Miroslava Langhammera

Jan Klim, KF 06-022 Brno (za rok 2016);
Josef Šolc, 06-44 Hodonín (za rok 2017).

Čestné uznání za rozvoj filatelie

Petr Gebauer, KF 06-022 Brno;
Ladislav Kukliš, KF ZSF Holíč.

Čestné uznání SČF – I. stupeň

Bohuslav Brožek, KF 05-75 Ústí nad Orlicí;
Jaromír Eliáš, KF 05-75 Ústí nad Orlicí;
Bohumír Glembek, KF 05-75 Ústí nad Orlicí;
Václav Košťál, KF 05-001 Hradec Králové;
Rudolf Kurča, KF 05-75 Ústí nad Orlicí;
Petr Langr, KF 05-085 Nový Bydžov;
Mária Hudecová, KF ZSF Holíč.

Čestné uznání SČF – II. stupeň

Václav Horák, KF 05-75 Ústí nad Orlicí;
Jiří Lemfeld, KF 05-75 Ústí nad Orlicí;
Kurt Schneider, KF 05-78 Svitavy;
Vilém Stich, KF 05-78 Svitavy.

Čestné uznání SČF – III. stupeň

Jaroslav Bílek, KF 05-78 Svitavy
Jan Broulík, KF 05-75 Ústí nad Orlicí
Jiří Petráček, KF 05-75 Ústí nad Orlicí
Miroslav Sedláček, KF 05-78 Svitavy
Jiří Svátek, sekce Kosmos při ČNS

Předsednictvo SČF všem vyznamenaným blahopřeje, děkuje za vykonanou práci a přeje do dalších let hodně radosti z filatelie!

80. výročí založení Klubu filatelistů v Ústí nad Orlicí

Klub filatelistů 05-75 v Ústí nad Orlicí byl založen 30. března 1937 za účasti 52 členů. Prvním předsedou byl zvolen Alois Urban. Pohledem do kroniky klubu je možné konstatovat, že se jeho činnost od samého začátku úspěšně rozvíjela a nezanikla ani za okupace našeho státu. Po válce došlo k navýšení členské základny až na 130 členů. V dnešní době má klub 41 členů. Máme v něm převážně seniory. Členská základna stárne a mladých nadšenců pro filatelii se nedostává. Naše mládež má v současnosti jiné zájmy než sbírat poštovní známky, což je celorepublikový problém.

Naši filatelisté se v současnosti scházejí každou neděli v zařízení Radava Bowling, kde se podílejí na výměně známek mezi sebou, odeberou novinky, mohou si vypůjčit naše i zahraniční katalogy a odborné časopisy pro filatelistické studium. Klub se v minulosti účastnil propagačních výstav nejen v okolí města. V roce 1950 uspořádal soutěžní výstavu a třináct let nato oblastní výstavu Orlicko 1963. Členové se zúčastnili i krajinské výstavy poštovních známek v Pardubicích v roce 1947, kde za vystavenou sbírku klub obdržel bronzovou medaili.

Po vzniku České republiky oslavil klub v roce 2007 své 70. výročí velkou propagační výstavou v prostorách Výstavní síně Městského úřadu. Členové využili možnosti vystavit známky ze svých sbírek a na celý týden naplnit prostory různorodými exponáty. Obohacením celé výstavy byla účast našich špičkových tvůrců známek, a to Adolfa Absolona a rytce Martina Srba. Hosté přivezli nádherné návrhy známek a tím akci významně obohatili. Letošní oslavy 80. výročí založení klubu se začaly vernisáží v dobové vilce zvané Hernichova. Prostor pro instalaci výstavy ze sbírek našich členů byl o něco menší, ale i tak splnila účel pro

propagaci filatelie i nás sběratelů. Na vernisáži jsme přivítali hosty z vedení SČF, přítomen byl tajemník Julius Cacka, člen předsednictva Petr Fencl a také domácí umělec – malíř Václav Hejnák, autor obrazu Bubeníka na náš devítiblok, připravený k 80. výročí založení.

Po uvítacím proslovu se účastníci přesunuli do výstavní síně a prohlédli si exponáty. Bylo se na co dívat! Jen v krátkosti: Razítka poštovních úřadů do r. 1919, Anketa deníku Mladá fronta, 126 let železnice Svitavy-Polička, Poštovní úřad Kerhatice, Staré Ústí/O., Euroznámky mimo EU, Kresby malíře V. Hejnáka, Karel IV., Jan Jesenius – společné vydání čtyř známkových zemí, Použití výplatních známek v poštovním provozu. Na závěr proběhla beseda mezi zástupci SČF a výborem klubu, kde byly předneseny návrhy na zlepšení práce v klubech a vyměnily se názory na budoucnost filatelie. Klub připravil k propagaci 80. výročí svého vzniku pamětní list a devítiblok s přítisky.

Rudolf Kurča, KF 05-75 Ústí nad Orlicí

Mezinárodní filatelistické výstavy

Evropská filatelistická výstava s patronátem FEPA a uznáním FIP, **FINLANDIA 2017**, se uskuteční ve dnech 24. – 28. 5. 2017 v Tampere, Finsko.

Vít Vaníček (vanicek@praga2018.cz) - národní komisař SČF. Jiří Sedlák (sedlak@praga2018.cz) - člen mezinárodní jury.

Světová filatelistická výstava s patronátem FIP, **BANDUNG 2017**, se uskuteční ve dnech 3. – 7. 8. 2017 v Bandungu, Indonésie.

Jiří Černý (ikanek@email.cz) - národní komisař SČF .

Specializovaná světová filatelistická výstava s patronátem FIP, **BRASÍLIA 2017**, se uskuteční ve dnech 24. – 29. 10. 2017 v Brasílii/Brasilia.

Vít Vaníček (vanicek@praga2018.cz) - národní komisař SČF.

Vít Vaníček, místopředseda SČF pro mezinárodní činnost

Členové Komise znalců

V dubnové Filatelii jsme otiskli seznam zkušebních znalců a poradců SČF, spolu s uvedením oboru, v němž působí, a mailovou adresou. Vedle nich se v rámci Komise znalců na výkon funkce znalce nebo poradce připravují i další odborníci (uchazeči a kandidáti), u nichž je příslušné řízení v různém stupni pokročilosti. Nyní tedy uveřejňujeme i jejich seznam:

Banert Radovan (banert@seznam.cz) – OR 1920; **Chudoba** Josef (josef.chudoba@tul.cz) – ČSR I; **Krátký** Jan (honzakratky1@gmail.com) – Albánie do r. 1944 a rakouské celiny do r. 1918; **Rozhoň** Martin (mrozhon@seznam.cz) – Čs. nouzové novinové nálepky a razítka 1918-19; **Šmíd** Antonín (as.tubepost@seznam.cz) – Potrubní pošta; **Coufal** Rudolf (risl@risl.cz) – Čs. revoluční přetisky 1918; **Olšina** Ladislav (l.olsina@seznam.cz) – Hradčany 1918/20; **Pazderník** Tomáš (tom.pazdernik@seznam. cz) – Sudety 1938 – Rumburský přetisk, Německé kolonie a německé poštovní úřady v zahraničí.

František Beneš, předseda Komise znalců SČF

Netradiční oslava narozenin první kosmonautky

3. března byla v Křišťálovém sále Ruského střediska vědy a kultury v Praze zahájena týden trvající filatelistická výstava, jako součást oslavy významných kulatin první kosmonautky světa Valentiny Těreškovové. Připravil ji Petr Fencl ve spolupráci se Zastupitelstvím Rossotrudničestva.

Exponát přinášející životopis kosmonautky byl vhodnou kulisou zahájení výstavy, při kterém vystavovatel provedl její kariérou za pomoci promítání vybraných listů. Poté vystoupil český spisovatel a novinář Zdeněk Hrabica, který byl v 60. letech ve vedení mládežnické organizace, první kosmonautku dobře znal a často s ní besedoval na počátku její aktivní státní a veřejné činnosti. O své vzpomínky, kdy pracoval pod vedením Valentiny Těreškovové v Ruském středisku pro mezinárodní vědeckou a kulturní spolupráci (Roszaruběžcentr) v letech 1996 – 2004, se podělil také vedoucí Zastupitelství Rossotrudničestva v ČR Leonid Gamza. Zdůraznil, že díky ní se v období 1994 – 2004 podařilo uchovat a zlepšit styky, jež organizace získala za předcházející období. Uvedl, že Valentina Těreškovová se i v současnosti aktivně zabývá veřejnou činností a nezůstává lhostejná k prosbám osob, které se na ni obracejí.

Vesmírná tematika a filatelie se tradičně těší značnému zájmu veřejnosti. Zahájení výstavy „První kosmonautka světa“ nebylo výjimkou, účastnilo se ho na 50 návštěvníků. Tato rozsahem malá výstava ukázala netradiční použití tematického exponátu a byla propagací námětové filatelie i SČF.

Petr Fencl, tajemník České námět. společnosti SČF

Druhé mezinárodní setkání perfinářů ve Štúrovu

Po dvou letech se ve dnech 21. až 23. dubna ve slovenském Štúrovu uskutečnilo už druhé mezinárodní setkání sběratelů perfinů z ČR, Slovenska a Maďarska. Na rozdíl od prvního setkání nebylo počasí tak příznivé, to však nijak nepříznivě neovlivnilo počet účastníků a řada z nich přijela i se svými manželkami.

Samotné setkání mělo standardní průběh: výměna materiálů, ukázky z vlastních sbírek, odborné diskuse a konzultace, a v neposlední řadě došlo i na organizační záležitosti. Problémy s jazykovou bariérou opět bravurně pomohli řešit maďarsky hovořící slovenští kolegové Otto Piszton a Tichomír Kotek.

Při společné diskusi byla formulována i zajímavá myšlenka týkající se vystavování a hodnocení perfinářských exponátů. Vychází ze skutečnosti, že perfiny jsou vlastně průřezovou disciplinou zasahující do několika výstavních tříd: tradiční filatelie, poštovní historie, celin, fiskální filatelie, ale také i do tematické a otevřené filatelie. Pokud se mají exponáty omezovat jen na stávající výstavní třídy uznávané FIP, nutně dochází k jejich výraznému ochuzování. Ostatně v minulosti časté problémy s přeřazováním exponátů v rámci výstavních tříd tento problém dokládají. Nabízí se proto otázka, zda by nebylo vhodné uvažovat o zavedení nové samostatné třídy určené ryze pro perfiny.

O úspěšnosti a smyslu pořádat takovéto akce hovoří fakt, že již dnes účastníci začali uvažovat o možnosti uspořádat za dva roky další podobné setkání a pokusit se na něj přilákat i sběratele z dalších zemí. VM

Proč nám scházejí nástupci?

Situace ve Svazu není utěšená. Ve funkci předsedy RK SČF působím již čtvrté funkční období a mohu konstatovat, že nás je, bohužel, rok od roku méně. Na toto téma jsem se zamýšlel již před několika lety v článku „Kolik nás je“, kde bylo na základě suchých čísel doloženo, že průměrný roční úbytek členské základny je 5 – 5,5 %. Tento úbytek ale naprosto není doplňován mladou krví. Je celá řada příčin, proč děti a mládež nemají o organizovanou filatelii (a možná i o filatelii jako obor) zájem. Některé z těchto příčin by se ovlivnit daly, jiné naprosto ne.

Co se ovlivnit nedá, je vývoj komunikace mezi lidmi. V dobách mého dětství a mládí bylo běžné, že si příbuzní a známí mezi sebou posílali dopisy, gratulace k narozeninám, svátkům, Velikonocím, Vánocům, a to všechno zahrnovalo pestrou paletu známek. Děti ve školním věku se tak mohly ke známkám dostat, a když se jim líbily, začaly je sbírat. A jaká je situace nyní? Písemná komunikace téměř zanikla, dnes je mnohem rychlejší a také levnější posílat si například gratulace pomocí sms nebo mailem. Pro srovnání: v dobách mého dětství byl tarif za pohled 30 haléřů, za obyčejný dopis 60 haléřů, doporučený dopis 1,60 Kčs. Dnešní sazba za pohled a obyčejný dopis je 16 Kč, za doporučený dopis dokonce 38 Kč! Není divu, že se od písemné komunikace mezi příbuznými a známými utíká a pokud se už něco posílá, tak maximálně svatební oznámení nebo parte.

Další neovlivnitelnou příčinou je technický rozvoj na poštách. Tam, kde se v minulosti poštovní služby hradily pomocí známek, už před řadou let nastoupila automatizace v podobě výplatních strojů nebo Apost nálepek. Jistě, i to jsou sběratelské obory, ale dítě jimi naprosto neoslníte. K nim se dostávají až filatelisté mnohem starší. Z hlediska pošty jsou náklady na tisk Apost nálepek nepochybně mnohem levnější než tisk známek. A aby se tisk známek zaplatil, pošta stále zvyšuje jak cenu služeb, tak s tím ruku v ruce i nominále vydávaných známek. Nejen náklady na tisk ale nutí poštu zvyšovat sazby a nominále. Velmi úzce to souvisí i s předchozím odstavcem. Klesá počet zásilek vyplacených známkami, a aby si pošta „přišla na své“, musí zdražovat. Srovnejme jen náklady známek vydávaných před několika desetiletími a nyní!

Na rozhraní lze – nelze ovlivnit, je značné rozšíření počítačů do domácností. Na jednu stranu je to užitečný pomocník i pro děti – možnost vyhledávat nejrůznější informace pro školu a své vzdělávání, na straně druhé ale nebezpečí, že se dítě stane na počítači závislé a už nebude mít o nic jiného zájem. Právě tato dostupnost počítačů děti odvádí od čehokoli jiného, v mnoha případech mají zájem jen o hry na počítači.

Faktorem, který do jisté míry ovlivnit lze, je naprostá absence kdysi běžných „kouzelných obáleček“ za 5, 10, 20, a třeba i 100 korun, které obsahovaly například 200 známek celý svět, 20 známek ryby, 50 známek sport a podobně. Tyto kouzelné obálečky, dá se říci ze dne na den, rázem zmizely. To byly první dětské poklady – kočky na známkách, rostliny nebo lokomotivy, a na těchto dětských sbírkách pak vyrůstali mladí filatelisté. Kdo by tuto okolnost mohl ovlivnit, jsou filatelističtí obchodníci. Každý z nich sází na nabídku drahých položek, ale že by věnoval pozornost i „prodeji v drobném“, tedy přípravě právě zmíněných kouzelných obálek, to nenapadne žádného. Zřejmě jim nedochází, že si pod sebou řežou větev, protože zájemci o drahé položky jednou zestárnou a zemřou – a pak už je nebude komu nabízet! Tedy úvaha sice dovedená ad absurdum, ale ve své podstatě je zcela reálná. Právě obchodníci by měli mít zájem, aby si vychovali budoucí zákazníky!

Další z příčin je nepochybně to, že se, zejména na základních školách, nepracuje při výuce s filatelistickými materiály, že se nepoužívají jako učební pomůcky. Zde mohou mít známky široké uplatnění při výuce předmětů jako je zeměpis, dějepis (portréty historických osobností na známkách, připomenutí různých výročí), přírodopis (rostliny, živočichové, minerály), výtvarná výchova (umělecká díla na známkách), a příkladů by se určitě našlo mnohem více. Toto pojetí výuky ovšem předpokládá, aby vyučující měli k filatelii kladný vztah, protože pokud by mělo být zavedení filatelistických materiálů do výuky nařízeno „shora“, účinek a dopad na žáky by mohl být minimální až nulový.

V neposlední řadě vývoj mladých filatelistů ovlivňuje věk a určitá věková období. V těchto různých obdobích převažují různé zájmy a různý přístup k filatelii. Je dlouholetými zkušenostmi mnoha vedoucích kroužků mladých filatelistů ověřeno, že po několika letech strávených v kroužku mohou členové dosáhnout i významných úspěchů (účast na olympiádách mládeže, na výstavách, zisk výstavních ocenění). To vše trvá obvykle do skončení povinné školní docházky. Potom mladí odcházejí na střední školu nebo do učení, mnohdy nadějný mladý filatelista odejde za tím účelem do jiného města a ztratí kontakt se svým kroužkem a vedoucím. Následuje období, kdy mladý člověk nastupuje do práce, hledá si životního partnera, zakládá rodinu a lehce zapomíná na svoje filatelistické mládí. Přijde období výchovy dětí a to vše jsou okolnosti, které silně ovlivňují vztah k filatelii. Není čas, velmi často nejsou ani prostředky a zřejmě většina se k filatelii už do konce života nevrátí. Někdy se stane, že děti bývalého mladého filatelisty vyrostou a vyletí z rodného hnízda a pak se otec rozpomene na své filatelistické mládí a ke sbírání se vrátí. To je ale jen velmi malé procento a úbytek členské základny, způsobený stárnutím a odchodem starých členů, to rozhodně nevyrovná.

A je ještě jeden, podle mého soudu vážný problém, a tím je počet vedoucích kroužků mladých filatelistů (KMF). Jako každoročně ubývá organizovaných členů, stejnou, a možná i větší měrou ubývá zkušených filatelistů, kteří se věnují práci s mládeží. Dlouholetí zkušení vedoucí také stárnou a postupně odcházejí a mladší členové Svazu se do vedení mládežnických kroužků nehrnou. Práce s dětmi vyžaduje nejen všestranné filatelistické znalosti, ale i určitou specializovanou průpravu. Na tomto úseku vidím velké možnosti Komise mládeže. Sice se pravidelně schází a cosi řeší, ale zabývá se například aktivním vyhledáváním nových vedoucích kroužků? A měla by vedoucím KMF pomáhat a poskytovat jim metodické vedení. Místo toho stále jen konstatuje, že kroužky mladých filatelistů v rámci regionů i celé republiky zanikají, ale rozumné a proveditelné řešení nebo alespoň nápad, kudy z té mizérie ven, prozatím nepředložila.

Jak jsem naznačil, jsou okolnosti, které moc z naší úrovně – Svazu českých filatelistů – ovlivnit nemůžeme, na druhé straně ale jsou takové, které by ovlivnit šlo, kdyby se chtělo.

Vladislav Beneš, předseda RK SČF, z. s.

MLÁDEŽNICKÁ FILATELIE

Nový ročník Filatelistické olympiády mládeže

Komise mládeže SČF vyhlásila další ročník Filatelistické olympiády pro mladé filatelisty (FO). Tentokrát jsme vybrali téma, které tu ještě nebylo – Architektura. Ta nás obklopuje, zahrnuje urbanismus, zabývající se utvářením a rozvíjením měst a vesnic, projektuje a navrhuje uspořádání sídel, jejich částí a navazujících oblastí krajiny. Můžeme ji chápat i jako klasické stavitelství budov, které mají určité umělecké ztvárnění, sloh, ve kterém byly postaveny. Architektura je plnohodnotným uměleckým dílem, které je zároveň kulturním a politickým symbolem doby, ve které vzniklo. Tím se dostáváme až k designu jednotlivých detailů. Známe i krajinnou, zahradní či bytovou architekturu. Téma je to jistě zajímavé a materiálu k němu je dostatek.

Na pomoc při přípravě na soutěž byla k FO vytvořena Příručka pro vedoucí KMF. Ta obsahuje nejen všechny základní organizační informace, ale také návrhy témat pro vytvoření miniexponátů. Součástí textu jsou rovněž návrhy možných albových listů.

Filatelistická olympiáda je kromě tradiční formy znalostní soutěže a tvorby albových listů opět vyhlašována i jako soutěž elektronická, tedy soutěž elektronických exponátů.

Zdeněk Töpfer, předseda Komise mládeže SČF

Na návštěvě u komise mládeže SČF

Předseda komise Zdeněk Töpfer zhodnotil práci s mladými filatelisty v regionech, jejich účast na Filatelistické olympiádě, úspěchy na tuzemských i zahraničních výstavách. Obdivuhodné je, že aktivní člen KF 00-65 Apollofila Praha Rudolf Schindler už potřetí zorganizoval tuto soutěž v Praze a její financování zajistil sponzorsky. Jmenovaný patří, spolu se Stanislavem Duškem ze Znojma a Oldřichem Pelíškem z Plzně, k nejaktivnějším a nejúspěšnějším vedoucím KMF. Za zmínku určitě stojí i práce Václava Špatného, autora soutěžních textů mnoha filatelistických olympiád a spoluautora už vyprodané brožury o historii mládežnické filatelie.

Na jednání byla provedena kontrola hospodaření v roce 2016. Přítomní zástupci regionů vyslechli návrh plánu práce komise v roce 2018, kdy budou mladí filatelisté soutěžit na téma jubilea – stého výročí vzniku ČSR, nejspíš v době konání Světové výstavy PRAGA 2018. Komise mládeže SČF se chce metodicky zaměřit na mladé filatelisty v KF, které nemají vedoucího KMF. Spolupracuje s Obcí legionářů a své akce zamýšlí propagovat prostřednictvím Učitelských novin. Její činnost je kvalitní a potřebná pro stabilizaci členské základny SČF. **Jaroslav Maleček**, místopředseda SČF

PODĚKOVÁNÍ ZE SLOVENSKA

Vážené vedenie SČF,

je to už hodný kus času odkedy sa zavreli brány ŽDÁR NAD SÁZAVOU 2016, ktorej som sa ako vymenovaný národný komisár, žiaľ, nemohol zúčastniť.

Všetci hovoria o výstave v Žďári v superlatívoch ako o mimoriadnom podujatí, tak vám v mene svojom ako národný komisár aj v mene všetkých slovenských vystavovateľov chcem dodatočne poďakovať a zagratulovať k úspechu (oficiálne poďakovanie v prílohe). Verím, že vzájomná spolupráca bude naďalej pokračovať.

Súčasne vám aj celému SČF želám všetko dobré a zdravé a úspešné a veselé v novom roku 2017, nech vás baví aj rodina, aj priatelia, aj filatelia (a aj práca).

Vojtech Jankovič, Bratislava

FILATELISTICKÝ SLAVÍN

Mezi svátky jsme dostali smutnou zprávu, že 28. prosince 2016 náhle zemřel předseda Klubu v Žamberku **Ing. Vladimír CHLÁDEK**. Dožil se 73 let. Dobrý člověk a velký filatelista, vynikající sběratel a autor z oblasti poštovní historie svém regionu, dlouholetý všestranný filatelistický funkcionář. Pracoval jako vedoucí kroužku mladých filatelistů, člen krajského výboru SČF, výboru regionálního sdružení a spolupracovník místního muzea. Čest jeho památce! **Karel Holoubek**

I já mám svůj erb šlechtický,
je zcela prostý, morálně i eticky,
skládá se jen z jedné čáry přímé
na níž moje milá Haná dříme.

S tímto krédem žil a 2.února 2017 odešel stále mladý básník a úspěšný filatelista, člověk vzácného charakteru, **Ing. Bohumír POSPÍŠIL** z Brna. Na světové výstavě PRAGA 2008 získal za exponát „Osvobozená republika“ velkou pozlacenou medaili. V roce 2013 mu vyšla tiskem už devětadvacátá sbírka básní. Řada z nich vycházela v časopise Lípa. Bohoušek, jak mu říkali jeho přátelé, byl velkým životním optimistou. V prosinci minulého roku mi napsal: „Ranila mě mrtvice na levou polovinu těla, a krátce na to i na pravou. Kdybych neměl počítač, tak nemohu s nikým komunikovat. Tak jsem zcela závislý na manželce. Ale nezoufám a zdravím všechny své věrné kamarády, se kterými jsem prožil šťastná léta svého života.“ Čest jeho památce!

Jaroslav Maleček

Dne 1. února 2017 zemřel ve věku 89 let dlouholetý člen a čestný předseda klubu v Novém Boru pan **Jiří ŠŤOVÍČEK**. Narodil se 4.9.1927 a celý svůj život věnoval filatelii. Byl dlouholetým předsedou a duší klubu i propagátorem poštovních známek. Šel vždy příkladem svým kolegům a jeho odchod je pro nás všechny, kteří jsme ho znali, velkou ztrátou. Čest jeho památce!

Jaroslav Dubský, předseda KF 04-08 Nový Bor

INFORMACE SČF, číslo 2/2017.
Vydává Svaz českých filatelistů, z.s., Opletalova 29, 110 00 Praha 1; www.informace-scf.cz
Uzávěrka čísla: 20. dubna 2017. **Adresa redakce:** sekretariat@informace-scf.cz
Redakční rada: PaedDr. Josef Šolc – šéfredaktor. Členové: JUDr. Ing. František Beneš, CSc., Ing. Petr Fencl, Mgr. Jaroslav Maleček, Ing. Mgr. Rudolf Schindler, Mgr. Václav Špatný, RNDr. Zdeněk Töpfer, CSc.
Grafická úprava: Mgr. Vladimír Münzberger.